

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Prop. 60 S

(2011–2012)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet for 2012 under Fiskeri- og kystdepartementet (garantiordning for førstehåndsomsetning av fisk)

*Tilråding fra Fiskeri- og kystdepartementet 3. februar 2012,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Gjeninnføring av garantiordning for førstehåndsomsetningen av fisk

Bakgrunn

Finansmarkedene er preget av de statsfinansielle problemene i flere land i Europa. Problemene forsterkes av lav økonomisk vekst. Viktige sjømatmarkeder som Hellas, Portugal, Spania og Italia er rammet. Dette er land som er sentrale markeder for norsk torsk. Portugal representerte alene 32 prosent av eksportverdien av norsk torsk i 2011. Eksporttallene for 2011 viser nedgang i eksporten i både volum og verdi til Italia og Hellas, men fortsatt oppgang til Spania og Portugal for 2011 som helhet. Økningen til Spania og Portugal kom imidlertid tidlig i 2011, og tall for desember viser en nedgang i eksporten til også Spania og Portugal.

Høy arbeidsledighet, lav økonomisk vekst og strammere kredittmarkeder i viktige eksportland for hvitfisk forventes å medføre lengre kreditttider for norske fiskeeksportører. Det meldes allerede om innstramminger i lån hos importører av norsk fisk. Norske fiskeeksportører får dermed et skjerpet krav til kreditttider, noe som kan gi press på likviditeten for enkelte aktører. Det er også indika-

sjoner på at situasjonen kan bli ytterligere forverret i tiden framover. Samtidig er det fare for redusert etterspørsel ettersom kjøpekraften i eksportlandene forverres. Erfaringene fra 2009–2010 viste også at strammere kreditter og usikre tider medfører at importørene i Europa i mindre grad velger å bygge opp lager selv, og norske produsenter vil da i større grad måtte sitte med lager. Dette kan gi ytterligere press på likviditeten.

Utsiktene for norsk eksportnæring er mer usikre nå enn da budsjettet for 2012 ble lagt fram. Videre må tiltak kunne settes inn raskt dersom det skulle bli nødvendig, jf. at det er i perioden januar – april den viktige vintersesongen for fisket etter torsk foregår. Særlig kystflåten er avhengig av å kunne fiske i januar til april når fisken vandrer forbi våre kystområder fra Vestlandet og nordover.

Regjeringen ser at den usikre økonomiske situasjonen i Europa kan gjøre det vanskelig å få gjennomført det viktige vintertorskfisket i januar til april på en normal måte. Det vurderes derfor som nødvendig å kunne sette inn tiltak for å kunne motvirke en eventuell situasjon hvor mottaket av fisk stopper opp og fiskerne ikke får levert fangsten sin i torskesesongen.

Regjeringens forslag til tiltak

Med bakgrunn i dette fremmer Regjeringen forslag om at Fiskeri- og kystdepartementet gis fullmakt til å kunne reetablere den tidligere garantiordningen for driftskreditt mellom Innovasjon Norge og Norges Råfisklag dersom det vurderes som nødvendig. En garantiordning vil sikre en utvidelse av kredittid til industrien for kjøp av råstoff gjennom Norges Råfisklag fra 14 til 28 dager.

Stortinget vedtok vinteren 2009 en egen ordning for garantier for førstehåndsomsetningen av fisk, jf. St.prp. nr. 37 (2008–2009) om endringer i statsbudsjettet 2009 med tiltak for arbeid og Innst. S nr. 139 (2008–2009). Garantirammen for ordningen ble fastsatt til 525 mill. kroner, mens bevilgningen på post 50 Tapsavsetning garantier ble fastsatt til 175 mill. kroner. Med bakgrunn i dette inngikk Innovasjon Norge i 2009 garantiavtaler med Norges Råfisklag og Norges Sildesalgslag. Garantiavtalen ble i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 vedtatt forlenget med ett år, og ordningen utløp 31.12.2011.

Erfaringer fra de tre årene ordningen virket, og da spesielt i 2009, viser at tiltaket bidro til å opprettholde kjøpsaktiviteten og økte muligheten for bearbeiding av råstoff gjennom en hektisk toppsesong. Ordningen er videre både enkel og målrettet, med lave administrative kostnader. Regjeringen mener dette er et målrettet tiltak som gir god effekt:

- Garantiordningen er toppgaranti som kun slår inn når øvrig kreditt/garantier er benyttet.
- Det er frivillig å benytte garantien, og kostnader til renter og garantiprovisjon må betales.
- Garantirammen er i stor grad kun i bruk i toppsesongen når det er stor aktivitet, med hovedvekt under vintertorskefisket i januar - april. Dette reduserer den statlige risikoesponeringen.
- Garantien kan kun utløses ved konkurs, noe som innebærer at både eiere, banker og Norges Råfisklag sine ordinære garantier må ta tapene fullt ut før statens garantiordning slår inn.

Erfaringene med den forrige garantiordningen i 2009–2011 viste at tapene ble lave. Det er meldt inn samlede potensielle krav for 2009–2011 på 16,7 mill. kroner, hvorav statens andel utgjør inntil 12,53 mill. kroner. Det forventes at tapene vil bli

reduisert etter at dividende fra konkursboene er sluttbehandlet.

Antall fiskekjøpere i Norges Råfisklag er omlag 185. Av disse fikk rundt 90 tildelt ekstragaranti gjennom den forrige garantiordningen i 2009–2011. Disse kjøperne står for omkring 80 pst. av omsetningen i Norges Råfisklag og det antas at det også vil være disse som vil være mest aktuelle for å ta i mot et tilbud om økt kredittamme innenfor en ny ordning. Bedrifter som er avhengig av å produsere saltfisk i de fire første månedene er mest sårbar hvis markedet stopper opp. Alternativet for disse bedriftene vil i stor grad være å selge fersk fisk, noe som er lite gunstig i en periode der ferskmarkedet har overkapasitet av fisk. Alternativet for disse bedriftene er å stanse kjøp og mottak av fisk, noe som vil ramme kystflåten i den viktige vinter-sesongen. Både kjøperne og deres flåte vil ha problemer med å hente inn den omsetningen de går glipp av i de fire første månedene.

En gjeninnføring av en garantiavtale på 320 mill. kroner vil kreve en garantifullmakt til Innovasjon Norge på 240 mill. kroner (75 prosent av garantirammen), mens Norges Råfisklag vil stå for resterende 80 mill. kroner av garantirammen. Selv om forventet tap på ordningen er lave, legges det til grunn at det gjøres en standard avsetning til tap på 1/3 av garantirammen. Det vil innebære at Innovasjon Norge vil måtte avsette 80 mill. kroner i tapsavsetning. Tidligere bevilget tapsavsetning fra den forrige garantiordningen står fortsatt på konto i Innovasjon Norge, og vil være tilstrekkelig til å dekke tapsavsetning også for en gjeninnført garantiordning.

Fiskeri- og kystdepartementet utarbeidet egne retningslinjer for garantiavtalene som var gjeldende fra 2009–2011. Det legges til grunn at disse retningslinjene også skal gjelde for en ny garantiavtale. Garantiordningen og tapsavsetningen er adskilt fra de andre virkemidlene under Innovasjon Norge. Dersom det blir høyere tap enn den tidligere bevilgede tapsavsetningen, må regjeringen fremme forslag om økt tapsbevilgning.

Regjeringen fremmer på denne bakgrunn forslag om at Stortinget samtykker til at Fiskeri- og kystdepartementet kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å reetablere en garantiavtale med Norges Råfisklag på inntil 320 mill. kroner frem til 31.12.2012, dersom det vurderes som nødvendig, jf. forslag til romertallsvedtak.

Fiskeri- og kystdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet for 2012 under Fiskeri- og kystdepartementet (garantiordning for førstehåndsomsetning av fisk).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2012 under Fiskeri- og kystdepartementet (garantiordning for førstehåndsomsetning av fisk) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet for 2012 under Fiskeri- og kystdepartementet (garantiordning for førstehåndsomsetning av fisk)

I

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2012 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å reetablere en garantiavtale med Norges Råfisklag i 2012, på følgende vilkår:

1. Samlet ramme for garantiavtalen kan være på inntil 320 mill. kroner, hvorav Innovasjon Norge kan forplikte for inntil 240 mill. kroner (75 prosent).
 2. Tapsavsetning skal være 1/3 av Innovasjon Norges andel av garantiavtalen, og dekkes innenfor tidligere bevilget tapsavsetning.
 3. Ubenyttede tapsavsetninger innbetales til statskassen etter utløpet av den utvidede avtaleperioden 31.12.2012.
-
-

Trykk: AS O. Fredt Arnesen. Februar 2012

241491